

אביר הרועים

תמו

באמצע התורה: מה הקושיא, הלא אמרו בזה"ק כי כל מצוה שאינם עושים בדחילו ורחימו לא פורחת לעילא, וא"כ מה בצע במצוות שמקיימים בלי אהבה ויראה. ואמר לו רבינו שאין הכי נמי בדבריו כן הוא שלא פורחת לעילא, אבל אם מיישגו שאינו עושה את המצוה בדור", שואל אם ינוח תפילין, כיון שמצותיו ממילא לא פרכת לעילא ומה בצע לו במצותיו, בוודאי שמוחייב להניח תפילין, אף אם אין מחשבתו זכה וצוללה", וא"כ למה אמר מי בקש זאת מידכם וכו', אח"כ המשיך רבינו את דבריו הקי".

סיפר הרה"ג ר' חיים אלעזר פריעדמאן שליט"א אב"ד מענקא שיזכה להתלוות להרב מטשימפא ז"ל בעת שהלך לבקר את רבינו, ואין לשער את החביבות שהראה רבינו להגה"צ מטשימפא וכבדו בכל אותות הכבוד, אולם את פרטי השיחה שדברו אז איננו זוכר.

אחר השיחה ירד הרב מטשימפא לבית מדרשו של רבינו, להתפלל מנחה, ובתוך כך נכנס רבינו ג"כ לתפילת מנחה, והסתובב במזרח הבהמ"ד בעת אמירת הקרבנות, והרגיש את הרב מטשימפא שמתפלל בתנועות, ורבינו נעמד והסתכל עליו, ולא הסיר עיניו הק' ממנו, ונתפלא על עבודתו.

אשרי מי שראה פניו בחלום

בהקדמות ספרו תפארת אדם העתיק הרב מטשימפא חלום נורא שראה בחזיון לילה את מרן הקדוש בעל דברי חיים זלה"ה מציאנו, ותוכן דבריו: כי הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל אמר לו שכתב תשובה להפריך את דברי מרן הדברי חיים בהלכות תפילין, והרב מטשימפא יישב את דבריו של הדברי חיים, ובשכר זאת זכה וראה בחלומו את מרן הקדוש בעל דברי חיים. הרה"ב מטשימפא סיפר את החלום להגה"ק בעל מנחת אלעזר זצ"ל, ולהרה"ק

^א ועיין ביוואל משה מאמר ב' סימן מ"ד, שמאריך בענין זה באריכות בבירור הדברים. ועי"ע בדברות קודש ס"ג תזו"מ תשכ"ב.
^ב מפי הרה"ח ר' חיים פסח גאלדשטיין נ"י.

אבד"ק משימפא

תמו

הסאטמאר מתפללין מנין מנחה מעריב, ואח"כ מתפלל הוא מנחה
בחדר הסמוך לחדר, וכמה פעמים גם בחדר א' אירע בן זה אח"כ וכו'.
ומן אמר לי כי הגיד לו אחד שמרן רי"ד מבעלזא זי"ע, פע"א היה
בעיר אחת והלך להתפלל מנחה בערב שבת בבהכנ"ס, ופגעו בו רבים
שחזרו כבר מתפלת ערבית, וחזר א"ע ולא רצה לילך לשם לבידוכי"ס
והתפלל במקום אחר, אבל שם היה ערב שבת וכו' מישא"כ בחול.
והי"ק.

ובסימן כ"א כ' וז"ל:

הבתי עם אדמו"ר הגה"ק ר"י ט"ב בן הגה"ק בעל קדושת יו"ט
זי"ע בדברי הגאון המהרש"ם שמקיל לצרף הטעלעגראף עמודין
במקום צורת הפתח (בח"א סי' קס"ב ובכ"מ) נגד השי"ע עפ"י דעת
הקדמונים, ואמר לי הרב הגה"צ ר"י שליט"א האבדק"ק קראלי, שאין
בירינו להקל נגד השי"ע וכל דעה שלא הובא בשו"ע אין לצרף אפילו
לסניף.

וכן בעוד מקומות מעתיק הוראות שונות מדברי רבינו ומה שפלפל עמו
בהלכה, ובמקום א' מציין שמחכה לתשובה מרבינו בעניני יו"ד ח"ב.

מצוות בלא דחילו ורחימו

בכל שנה בימי הקיץ נסע הרב משימפא לשהות בעיר המרפא שערון
ספרינגס, שם הסתופף בצל רבינו, ובא לסעודה שלישית לרבינו, להאזין
לתורתו של רבינו בדחילו ורחימו, אמנם כאשר לא הבין דבר מתורתו של
רבינו הי' שואל ונכנס בדברי רבינו כאמצע אמירת התורה.

באחד השבתות דיבר רבינו בקדשו לפרש הפ' (ישעי' א' י"ב) מי בקש
זאת מידכם רמוס חצרי, ופרש"י ^{לשמים} את חצרי אחרי שאין לבכם שלם
עמי ע"כ. ולכאורה הלא אע"פ שאין לשם שלם עדיין מחוייבים לקיים מצות ה'
ולמה אמר הכתוב מי בקש זאת ^{לשמים} פניכם. והקשה הרב משימפא את רבינו

רבי משה דוד אסתר בכרך זצ"ל

אב"ק טשימפא - זמז"ס שו"ת הפארת אדם

מגדולי הוראה

כ"ק הגאון הצדיק המפורסם ר' משה דוד אסתר בכרך זצ"ל מחבר ספר הפארת אדם ואב"ד טשימפא היה מגדולי המורים שפיארו את שמי היהדות והרדית בעיר ברוקלין אחר המלחמה. הרב מטימפא קבע משכנו בעיר וויליאמסבורג ושימש אב"ד דקהל הרדים ברחוב ראדני, ונדע בשערים בהיותו תלמיד חכם גדול ועצום, והשיב תשובות להלכה לשואלים בדבר ד', וכן היה צדיק ונשגב עובד ד' בתמימות, עד שאמרו עליו שבגדל תמימותו אינו יודע שמות ההוכחות בברוקלין, ואינו יודע היכן ביתו. הרב מטימפא הסתופף בצל קדשו של רבינו, ובא לפעמים לשולחנותיו המהורות ולהתברך מפנה קדשו.

פעם בא בחוזהמ"ס לשולחנו המהור של רבינו בסוכתו, ואמר לרבינו שהוא כבר התפלל במוקדם, וכבר אכל סעודת היום, וכעת נטל ידיו פעם שנית לסעודה, מחמת שבא לעריכת השולחן של רבינו.

מתורתו של רבינו

הרב מטימפא היה מבעלי הוראה המובהקים ביותר, ובספריו הפארת י"שם הרבה הלכות שהיה לו משא ומתן של תורה עם רבינו בעניי הלכה, וז"ל כמזה מהם.

בספרו חלק ב' סימן ב' כתב, שנשאל אי אריך להתפלל מנחה קודם צאת המוכבים באותו ביה"נ שכבר התפללו שם ערבית וכו', עיי"ש. ומס"ם:

"ודברתי עם מרן הגה"צ ר"י ט"ב אב"ד ור"מ מסאטמאר וכו' והסכים שאין למחות בידם, ושמיעתי שגם בכהמ"ד מרן אב"ד

הענין, ויצא מחדרה.

וידע טוב מה שאומר, ורבינו השתמט מלהתערב בעניניו ולומר לו הוראה בכל והשיב השליח: שאמר שאינו רוצה לאכול גיד הנשה, נענה רבינו: "הלא הוא הלא צריך לחם עליו", ורבינו שאל את השליח: "מה אמר הרב מטישמיץ?" מתנד לאכול, ואמר רבינו: "ידעתי שלא ישמע בקולי, אך מה אוכל לעשות כשחזר השליח לבית רבינו, ורבינו ראה את השליח כבר הבין מזה שורה

בחוברת" פ שנת תשי"ד הוא שנתו האחרונה של הרב מטשימבא, באה
מטשימבא לשולחו הפסוק של רבינו ז"ל, וסיפר לרבינו שדגיע אליו שיא
בהלכות פסח מאיזה בית מסחר שיהיה שם הרבה, בהמות ששחטו אותו, ונמצא
היה על הארץ, ולא ידע מהיכן היה. ושאל את רבינו שישפוט לו הלכה זו
הבינו שאל אותו מה שפסח הוא בלשון הרב מה שפסח שאינו פסח
בהלכות פסח, שקבלה בידו שאנו שואלים הרב מה שפסח שאינו פסח
הוא.

אביר הרועים

תמה

מחה נגדו שהוא חילול שבת, ענהו הרה"ק שהיובב בא לקבל תיקון ואינו בגדר פסולת, אבל הרב לא נחה דעתו, ואמר הרה"ק שבעת הוא על אם הדרך וכשיבוא לביתו אז יעיין בזה, והרב קלל את הרה"ק שלא יזכה לבוא לביתו, והרה"ק חזר וקלל את הרב שאחד מזרעו ישתמד וכו', ואכן הרה"ק נסתלק באמצע הדרך בעיר אוהעל, ואחד מבני הרב נכנס בו רוח שמד ואיבד עצמו לדעת בכדי שלא ישתמד, ומרן הייטב לב הספידו ואמר שאיבד עצמו לדעת וקידש שם שמים שלא רצה להשתמד וכו'.

רבינו אמר על סיפור זה שלפלא בעיניו שלא שמע בימי קדם בסיוט סיפור זה, ושברור לו שאינו אמת, וביטל את כל הדבר. כשישאל אחד הלא הרב מטישמיפא מביא סיפור זה בספרו, וכותב ששמע ממגיד אמת, ענה רבינו: "דער טישימפער רב איז געווען אן איש אמת, נאר די מגיד אמת זענען נישט געווען קיין מגיד אמת".

מתנזר מאכילת בשר

בערוב ימיו כשנחלש הרב מטישמיפא, ולגודל פרישותו מאז שבא לאמעריקא, סיגף עצמו ולא אכל כמעט כלום, כ"א איזה מאכלים קלים. כשיביקר רבינו בביתו התמרמרה הרבנית מטישמיפא ע"ה שבעלה הרב מתנזר עצמו מלאכול בשר זה הרבה שנים וכוחותיו נחלשים, וסיפר הרה"ג ר' חיים אלעזר פריעדמאן שליט"א אב"ד טענקא שהי' ממקורבי הגה"צ מטישמיפא, שרבינו הציע לו שישלח לו שוחט אחד ת"ח ויר"א, וישחוט עבורו בכל החומרות. ואכן השוחט בא ושחט להרב מטישמיפא, אולם הרב מטישמיפא צוה לנכדו שהוא יאכל את הבשר, וכשהי' הרב מטישמיפא אצל רבינו, אמר לרבינו שכבר אוכל מרק של בשר, ופעם שלחה הרבנית מטישמיפא לשאול את רבינו האם רשאית לערב קצת בשר מרוסק בתוך מאכלו כדי שיאכל ויבריא את גופו, ורבינו הורה לה שמתורת, כיון שזקוק לו לצורך בריאת גופו.

ב"ק מרז מהר"ש זי"ע

"יגלי חסידין ישמור"

העירות והרבנים שבאותה סביבה היו תחת פיקוחו והשגחתו מטעם המושלה, והרה"ק השר שלום מבעליא כיהן גם כן באחת העירות שהיו תחת רשותו. פעם שלח לקרוא להרה"ק מבעליא שיבוא אליו, ולא בא.³

י"ג המצ"ט משימפא זצ"ל למדן (מאמשינוב) זי"ע,
י"ג המצ"ט חיות היה רב בעיר זאלקאווא, וכל
הממון רב צבי חיות

המח"צ רבי משה דוד אסטרייכער זצ"ל אבד"ק טשימפא. נולד לאביו רבי יוסף זלמן עסטרייכער בל"ג בעומר שנת תרמ"ג.
ממשיכות הונגריה, אצל הגאון רבי יהודה גרינפעלד זצ"ל בסעמיהאלי ואצל הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל בעל
שטת מחודד" בסאטמאר. בהגיעו לפקדו בשנת תרס"א נשא את בת רבי יוסף לייב מאירוביץ ממיידאן ז"ל. במלחמת
העולם השנייה שיכל כמה מילדיה, אך הוא והרבנית ומספר מילדיהם ניצלו. לאחר המלחמה קבע את מקום מושבו בוומס"ב,
מן לפטריטו בערב שבת קודש פרשת אמור שנת תשי"ד. ארונו הובא לקבורה בעיר בני ברק, סמוך ונראה לאוהל צדיקי

בת חתונה.
יחוד היה הרב משימפא בעל מספר נפלא, והעיד על עצמו שאינו מספר אלא מה שהיה מקובל בידו איש מפי איש.
ואמרו מאמשינוב זצ"ל התבטא עליו: "ער האט גערעדט העכערע זאכן", ואמר שלדעתו היתה לו רוח הקודש.

המח"צ רבי משה דוד אסטרייכער זצ"ל אבד"ק טשימפא. נולד לאביו רבי יוסף זלמן עסטרייכער בל"ג בעומר שנת תרמ"ג.
ממשיכות הונגריה, אצל הגאון רבי יהודה גרינפעלד זצ"ל בסעמיהאלי ואצל הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל בעל
שטת מחודד" בסאטמאר. בהגיעו לפקדו בשנת תרס"א נשא את בת רבי יוסף לייב מאירוביץ ממיידאן ז"ל. במלחמת
העולם השנייה שיכל כמה מילדיה, אך הוא והרבנית ומספר מילדיהם ניצלו. לאחר המלחמה קבע את מקום מושבו בוומס"ב,
מן לפטריטו בערב שבת קודש פרשת אמור שנת תשי"ד. ארונו הובא לקבורה בעיר בני ברק, סמוך ונראה לאוהל צדיקי

המח"צ רבי משה דוד אסטרייכער זצ"ל אבד"ק טשימפא. נולד לאביו רבי יוסף זלמן עסטרייכער בל"ג בעומר שנת תרמ"ג.
ממשיכות הונגריה, אצל הגאון רבי יהודה גרינפעלד זצ"ל בסעמיהאלי ואצל הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל בעל
שטת מחודד" בסאטמאר. בהגיעו לפקדו בשנת תרס"א נשא את בת רבי יוסף לייב מאירוביץ ממיידאן ז"ל. במלחמת
העולם השנייה שיכל כמה מילדיה, אך הוא והרבנית ומספר מילדיהם ניצלו. לאחר המלחמה קבע את מקום מושבו בוומס"ב,
מן לפטריטו בערב שבת קודש פרשת אמור שנת תשי"ד. ארונו הובא לקבורה בעיר בני ברק, סמוך ונראה לאוהל צדיקי

המח"צ רבי משה דוד אסטרייכער זצ"ל אבד"ק טשימפא. נולד לאביו רבי יוסף זלמן עסטרייכער בל"ג בעומר שנת תרמ"ג.
ממשיכות הונגריה, אצל הגאון רבי יהודה גרינפעלד זצ"ל בסעמיהאלי ואצל הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל בעל
שטת מחודד" בסאטמאר. בהגיעו לפקדו בשנת תרס"א נשא את בת רבי יוסף לייב מאירוביץ ממיידאן ז"ל. במלחמת
העולם השנייה שיכל כמה מילדיה, אך הוא והרבנית ומספר מילדיהם ניצלו. לאחר המלחמה קבע את מקום מושבו בוומס"ב,
מן לפטריטו בערב שבת קודש פרשת אמור שנת תשי"ד. ארונו הובא לקבורה בעיר בני ברק, סמוך ונראה לאוהל צדיקי

תמיד

מואסיר זצ"ל שחקר אותו האריך נראה מרן הק' מצאנו, וכאשר תיאר לו את מראה איש הרב מנאסיר כי אכן זהו דמות דיוקנו של מרן הדברי חיים, וכן סיפר את החלום לרבינו ז"ל, עיי"ש בהקדמות ספר שו"ת תפארת אדם, וסיפר הרב מטיענק שליט"א שחרב מטישימפא סיפר את החלום לרבינו בפשיטות ובתמימות, ורבינו האוץ לכל דבריו כמאמין לכל מוצא פיו.

סיפר הגה"צ רבי נתן יוסף מייזעלס זצ"ל איש אמונו של רבינו ז"ל שגם רבינו ז"ל חקר ודרש מפי הגה"צ מטישימפא זצ"ל על מראהו של מרן הדברי חיים האריך נראה לו בחלומו, וכשמאן הדוא שאל להרה"ג ר' נתן יוסף זצ"ל: ובי מהיכן ידע רבינו את דמותו של מרן הדברי חיים הלא לא ראה אותו אף פעם, השיב הגה"צ זצ"ל: ראשית קיבל רבינו מאביו הקדושת יום טוב שוהרה"ק מטישעוויב הי' זיו איקונן שלו דומה לשל אביו מרן הק' ז"ל, ושנית מגודל ההתקשרות של רבינו בקדושת מרן הדברי חיים ז"ל חקר ושאל את כל אלו שזכרו את מרן הקדוש ז"ל שייצירו לפניו את דמות קדשו, והם תיארו לפני רבינו את דמותו הקדושה, ואף היו אצל רבינו אנשים שזכרו את מרן הקדוש ויכלו לחקות את קולו הק', ורבינו קבל מכל אלה פרטים רבים על מרן הקדוש בעל דברי חיים ז"ל, עד שהי' יכול לצייר לפניו בערך את תואר דמות קדשו.

איש אמת

אולם סיפור אחר שוהנתק שם הרב מטישימפא בהקדמת ספרו תפארת אדם בשם אחרים היה רבינו מפקפק עליו, כידוע שרבינו לא נתן אומן רב בסיפורי מעשיות המסופרים ברחוב אף שמקורם מקדמונים.

פעם סיפרו לרבינו שחרב מטישימפא מביא בהקדמת ספרו מעשה שהי' בשם מגיד אמת שוהרה"ק ר' סעצ'י וואח"כ נסע לעיר אודעל, ובהיותו שם בא ציבור גדול לשולחן, וגם הרב אב"ד סיגוט ביניהם, ונפל זכוב לקדושתו וזוה"ק והוא הוציאו בהכף, והאב"ד

ובחלק ב' מספרנו העתקנו מוחלום שרבינו ראה את מרן הקדוש בעל דברי חיים זלה"ה.

תמוז

ושאל לו רבינו: וא"כ למי נתחבר השולחן ערוך? וענה הרב משיימפא:
שבציעירותו היה אצל רבו הגה"ק בעל דרכי תשובה ממונקאטש זצ"ל, והדרכ"ת
ז"ל אמר לו שמי שפוסק בהלכות פסח אינו מוציא שנתו, ואז הרהר בלבו ג"כ
שאלה זו, ולפ"ז למי נתחבר השו"ע, אבל יען שרבו אמר לו כן, הרי הוא נמנע
מלפסוק בהלכות פסח. ושאל אותו רבינו וא"כ למה תשאלו אותי שאני
אפסוק, וענה לרבינו כי הוא חושב שרק אליו נאמר הדברים, יען ששמעו
מרבנו ולכן כוונת רבו הי' רק עליו. ורבינו רצה לדבר על לבו שיפסוק, אבל
למעשה לא פסק, ואחר כמה שבועות נלב"ע.

ויבכו בני ישראל את משה

כשנסתלק הרב משיימפא זצ"ל לב"ע ביום ו' עש"ק אמר ד' אייר
תשי"ד התקיימה הליתו לפני בית מדרשו בראדני סט. רבינו הגיע להלוויתו
לפני תפלת שחרית והספידו בככיות עצומות, והתחיל את הספידו בפסוק
אמור אל הכהנים וחזר על דברי הכל יקר שמדבר כאן ממיחת צדיקים, ורבינו
מירר בכי ואמר בזה"ל: "וכי מה צריכים לומר יותר מזה שזהב משיימפא
כבר אינו אתנו בחיים", ("עם איז גענוג צו זאגן אז דער משיימפער רב איז נישט
דא", והספידו בככיות עצומות שעה ארוכה, ותינה את האבידה הגדולה
שנאבד עמוד ההוראה, ואמר עליו את הפסוק "ויהי דוד לכל דרכי משיכיל וד'
עמו שהלכה כמותו בכל מקום", ורבינו האריך בשבחו ודבר מהכהן גדול
בעבודתו הקדושה.

באמצע ההספד חזר רבינו על פירושו של ק"ז הייטב לב זללה"ה שפי'
את הפסוק אל תשימו קרחה בין עיניכם למות וכו', ואמר בלשון קדשו אל
"שימו קרחה שלא תבכו ותקרחו קרחה, כי רק בין עיניכם למות שלפי ראות
עינינו הרי נפטר ונחשב כמת, אבל האמת הוא כי הרב משיימפא לא מת כי
צדיקים במיתתם קרויים חיים, ואמר גם בין עיניכם למת, שצריכין לזכור וידוי

ד' עיין בספה"ק ייטב לב פ' ראה על הפסוק בנים אתם וכו' בין עיניכם, וכו'.